

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології

Науковий журнал
Виходить десять разів на рік

Заснований у листопаді 2009 року
№ 6 (50), 2015

CEJSH

INDEX COPERNICUS
I N T E R N A T I O N A L

Суми
СумДПУ імені А. С. Макаренка
2015

Засновник, редакція, видавець і виготовлювач
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка (протокол № 6 від 27.04.2015)

Редакційна колегія:

- А. А. Сбруєва** – доктор педагогічних наук, професор (**головний редактор**)
(Україна);
О. Є. Антонова – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
Дж. Бішоп – професор Східно-Мічиганського університету (США);
К. Бялобжеська – доктор гуманітарних наук (Польща);
Б. В. Год – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
О. В. Єременко – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
Е. Кантович – професор, доктор хабілітований (Польща);
О. О. Коростельов – доктор педагогічних наук, професор (Росія);
Ц. Курковський – доктор гуманітарних наук (Польща);
О. В. Лобова – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
О. В. Михайличенко – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
Г. Ю. Ніколаї – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
О. І. Огієнко – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
В. І. Статівка – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
В. О. Цикін – доктор філософських наук, професор (Україна);
Н. Н. Чайченко – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
О. С. Чашечникова – доктор педагогічних наук, професор (Україна);
А. І. Кудренко – кандидат педагогічних наук, професор (Україна);
М. О. Лазарєв – кандидат педагогічних наук, професор (Україна);
О. Г. Козлова – кандидат педагогічних наук, професор (Україна);
О. М. Полякова – кандидат педагогічних наук, доцент (Україна);
М. А. Бойченко – кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальний секретар)
(Україна);
І. А. Чистякова – кандидат педагогічних наук, доцент (секретар-координатор)
(Україна)

Затверджено президією ВАК України як
фаховий журнал з педагогічних наук
(Бюлетень ВАК України, 2010 р., № 6)

У журналі відображені результати актуальних досліджень з питань порівняльної педагогіки, теорії та історії освіти, з проблем організації освітнього процесу у вищій школі, соціалізації особистості, освітнього менеджменту, а також проблем корекційної та інклюзивної освіти.

SUMMARY

Puzyrov V. Distance learning of higher mathematics: the experience of Donetsk National University (Vinnytsya).

The paper is devoted to a very topical issue of today – the efficient organization of teaching mathematical disciplines of university students in the distance form. The author analyzes the main normative legal documents on the implementation of distance learning in Ukraine. Some minimum requirements for organizational, personnel, scientific and methodological, material and technical bases, information and hardware support of the university for implementing the technology of distance learning in educational practice are given in the paper.

Last academic year due to the complex socio-political situation in the east of the country Donetsk National University had to evacuate to Vinnytsya. There was no doubt that in these new conditions an effective teaching just would be really impossible. If it were not for distance learning technologies provided. The distance learning in Donetsk National University was the only practical delivery format to train our students in our educational environment because distance education is that educational mode whereby a student can learn “at a distance”. The instructor and students interact at a distance without having to be physically present in the same location.

The author presents own experience of Donetsk National University in designing and implementing of e-learning courses. Certain elements of distance learning at the University have been implemented since 2008. Leaders of Department of distance learning and web technologies and some teachers of the Department of Higher Mathematics and Methodology of teaching mathematics have been successfully involved in some international projects. The examples of some distance learning courses on various mathematical disciplines at the Department of Higher Mathematics and Methodology of teaching mathematics: "Foundations of Higher Mathematics" and "Mathematical Principles of Information activity" are also given. These courses include information about tutors of this course with a link to personal website of the lecturer; schedule; curriculum; e-lectures with links for downloading; slide lectures (programmed in Notebook for SmartBoard); recommended books with links for downloading; online quizzes; online consultation, forum and chat modules; topics of creative tasks and library of scientific projects (the best works of previous students) etc.

Key words: distance learning, cloud computing, teaching of higher mathematics, requirements for the organization of teaching in the distance form.

УДК 374.7

I. С. Сабатовська

Національний фармацевтичний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ У ВНЗ

У статті аналізуються сучасні тенденції формування професійної компетентності майбутніх викладачів ВНЗ. Підкреслюється, що формування професійної компетентності є одним із пріоритетних завдань національної освітньої системи.

Обґрунтовується, що рівень професійної компетентності майбутніх викладачів залежить від організаційно-педагогічних умов. Наводяться результати дослідження серед магістрантів спеціальності 8.18010021«Педагогіка вищої школи», у ході якого виявлено, що програма підготовки з використанням інтерактивних

технологій навчання в умовах магістратури сприяє підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх викладачів.

Ключові слова: професійна компетентність, організаційно-педагогічні умови, викладач, технології навчання, інтерактивні технології.

Постановка проблеми. Пріоритети державної політики в галузі освіти, зокрема педагогічної, зорієнтовують науково-педагогічних працівників на підготовку викладачів із високим інтелектуальним потенціалом, розвиненими фаховими компетенціями, здатними до самореалізації й саморозвитку. Забезпечити реалізацію поставлених стратегічних завдань здатен викладач, який повинен мати ґрунтовні професійні і психолого-педагогічні знання, володіти вміннями і навичками здійснювати педагогічну взаємодію, ефективно використовувати інноваційні педагогічні технології.

Аналіз актуальних досліджень, у яких започатковано розв'язання проблеми, засвідчив, що дослідження проблеми вимірювання рівнів професійної компетентності магістрів педагогіки вищої школи має ґрунтуватися на вітчизняних традиціях вивчення професійної компетентності фахівця в межах педагогічних, психологічних, соціологічних, економічних та інших наук, зокрема на теоретико-методологічних працях Ю. Бабанського, І. Беха, С. Гончаренка, Р. Гуревича, І. Зязюна, В. Козакова, В. Кременя, І. Лернера та ін. [2]; працях із професійної підготовки педагогічних працівників Н. Бутенко, В. Гриньової, О. Дубасенюк, Л. Кайдалової, В. Моторіної, Н. Ничкало, С. Нікітчиної, А. Троцько, В. Стрельникова, В. Федяєвої, О. Шапран та ін.; працях із педагогічної психології Г. Балла, Л. Виготського, Г. Костюка, Н. Побірченко, В. Семиченко, Б. Федоришина та ін. [1; 3; 4; 5].

Нині залишається малодослідженою проблема розвитку професійної компетентності викладача вищої школи з урахуванням вимог сьогодення, специфіки навчання в умовах інформатизації суспільства та наближення підготовки фахівців до умов євроінтеграції. Зокрема, недостатня розробка означеної проблеми виявляється в низькій активності учасників педагогічного процесу; обмеженому залученні сучасних технологій та методик у навчальний процес; низькій мотивації викладачів ВНЗ до оволодіння психолого-педагогічними знаннями; безсистемності застосування методів і прийомів з домінуванням пояснювально-ілюстративних способів навчання студентів.

Мета даної статті: теоретично обґрунтувати та дослідити ефективність організаційно-педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх викладачів на прикладі спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи».

Виклад основного матеріалу. Під професійною компетентністю слід розуміти компетентність фахівця, що демонструє володіння знаннями, вміннями, навичками, професійно важливими якостями, необхідними для

здійснення професійної діяльності.

На наш погляд, до основних організаційно-педагогічних умов процесу формування професійної компетентності майбутніх викладачів у підготовці магістрантів можна віднести: дотримання принципів навчання, розробку науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, що ґрунтується на системному підході; забезпечення професійної мотивації студентів; організацію освітньої діяльності студентів з урахуванням їх індивідуальних особливостей; забезпечення формування професійної ідентичності майбутніх викладачів; організацію предметного середовища, що створює комфортні умови навчальної діяльності та впровадження інноваційних технологій.

Підвищення ефективності організаційно-педагогічних умов навчання в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» передбачає необхідність діагностики сформованості професійної компетентності майбутніх викладачів, що можливе за умови визначення її певних критеріїв та рівнів, які сформульовані нами у відповідності до компонентів професійної компетентності викладача.

З метою визначення необхідності використання педагогічних інновацій в освітньому процесі як однієї з умов формування професійної компетентності майбутніх викладачів вищої школи нами було проведене анкетування серед викладачів та студентів (магістрантів) кафедри педагогіки та психології, що є випусковою в університеті.

Результати аналізу анкет показали, що упровадження інтерактивних технологій у навчально-виховний процес підтримали майже 85 % викладачів, що є показником творчого підходу педагогів до професійної діяльності. Залишити традиційні форми та методи навчання магістрантів пропонували 28 % опитаних, підвищення вимог до студентів аргументували 30 % опитаних, збільшення частки самостійної роботи магістрантів вказують 78 % педагогів.

Більшість викладачів (74 %) зазначили, що використовують у своїй педагогічній діяльності певні інноваційні методи – мультимедійні комп'ютерні засоби, ділові ігри, проведення «круглого столу» тощо. Вибір викладачами педагогічних технологій, які викликають у них найбільше зацікавлення, дало змогу визначити такі пріоритети (за умови, що можна було назвати 2–3 інновації):

- інтерактивні методи навчання виявили бажання вивчати і впроваджувати в роботу зі студентами (82 % опитаних);
- особистісно-орієнтовані технології навчання визнали важливими (40 % викладачів);
- розширити знання з методики впровадження інформаційних технологій виявили бажання 30%.

Загалом результати опитування показали: значна частина молодих викладачів прагне підвищити рівень професійної компетентності шляхом розширення кола знань та набуття вмінь і навичок інноваційної педагогічної діяльності, адже 73 % опитаних вважають, що рівень підготовленості студентів може зростати за умови використання інноваційних освітніх технологій у процесі навчання фахівців у вищій школі.

Під час проведення дослідження потрібно було також з'ясувати розуміння значущості формування професійної компетентності з боку магістрантів і викладачів та практичний стан сформованості професійної компетентності магістрантів. Для відповіді на ці питання необхідно було визначити:

- відношення магістрантів і викладачів до проблеми формування професійної компетентності й розуміння її значення для здійснення майбутньої професійної діяльності викладача вищої школи;
- ступінь сформованості професійної компетентності магістрантів;
- ступінь задоволення магістрантів наявним рівнем сформованості професійної компетентності.

У результаті більшість респондентів оцінили власний рівень сформованості професійної компетентності як достатній і середній та були задоволені цим рівнем; частина магістрантів не змогла оцінити цей рівень.

В одному з питань нашої анкети ми запропонували респондентам перерахувати можливості формування професійної компетентності, які вони пов'язують з організацією навчально-виховного процесу в ВНЗ. Відповіді розподілилися приблизно однаково: 35 % опитаних визнали важливим використовувати можливості навчальних дисциплін професійного спрямування; 30 % підкреслили важливість СРС для власного самовдосконалення; 25 % магістрантів відзначили необхідність відвідування спеціальних факультативних занять, спецкурсів. В анкеті наводилися пропозиції щодо внесення змін і доповнень до змістового компонента чинних робочих програм з навчальних дисциплін, що викладаються на кафедрі. Серед необхідних змін респондентами була відзначена потреба в складанні переліку можливих проблем для обговорення, переліку ситуацій практичної професійної діяльності тощо.

Відповіді магістрантів на питання щодо власних пропозицій із формування й удосконалення професійної компетентності засвідчили, що питання про шляхи її формування в майбутніх викладачів є для них складнішими. Пропозиції, подані 65 % магістрантів (інші 35 % не змогли відповісти на це питання), можна згрупувати в такий спосіб:

- 1) 14 % магістрантів – «різні форми проведення аудиторних занять, уміло підібраний дидактичний матеріал будуть сприяти формуванню професійної компетентності майбутніх викладачів»;

2) 12 % магістрантів – «формування професійної компетентності можливо тільки шляхом підвищення рівня знань студентів із психолого-педагогічних дисциплін»;

3) 10 % магістрантів – «в освітньо-професійній програмі необхідно передбачити нормативну професійно-орієнтовану навчальну дисципліну, яка загалом сприятиме формуванню професійної компетентності студентів»;

4) 13 % магістрантів – «підвищити рівень своєї професійної компетентності можливо і самостійно, за допомогою додаткової навчально-методичної літератури, аудіо- та відеоматеріалів»;

5) 30 % магістрантів – «потрібно переглянути зміст програм із професійно-орієнтованих навчальних дисциплін і включити в них більше матеріалів інноваційного спрямування, що містять професійний компонент і передбачають використання інтерактивних методів навчання».

Пропозиції щодо формування й удосконалення професійної компетентності майбутніх викладачів вищої школи, висловлені науково-педагогічними працівниками кафедри, можна згрупувати в такий спосіб:

1) 10 % – «у першу чергу, працювати над підвищенням рівня професійної компетентності самого викладача, удосконалювати його ерудицію та педагогічну майстерність»;

2) 15 % – «підвищувати культуру педагогічної діяльності викладача»;

3) 25 % – «підбирати такі форми аудиторної і позааудиторної роботи та такий інформаційний матеріал, що сприятиме залученню магістрантів до контексту їхньої майбутньої професійної діяльності»;

4) 20 % – «провідне завдання педагога – навчити студента (магістранта) способам самопізнання й саморозвитку»; «основний шлях формування професійної компетентності – у самовихованні та саморозвитку»;

5) 5 % – «володіння рефлексією».

Отже, пропозиції викладачів і магістрантів про шляхи формування професійної компетентності особистості в деяких аспектах збігаються, а саме:

– удосконалення змістового компоненту навчальних дисциплін професійного спрямування в підготовці магістрантів (внесення змін до змісту робочих програм, включення в них матеріалів інноваційного спрямування, що містять професійний компонент і передбачають використання інтерактивних методів навчання);

– використання різних продуктивних форм роботи з наданням переваги самостійній роботі магістрантів із формування професійної компетентності викладача;

– урахування провідної ролі педагога у процесі формування професійної компетентності майбутнього викладача.

Було виявлено, що головними причинами недостатньої сформованості в магістрантів професійної компетентності є: відсутність чіткого цілісного системного підходу до визначення її компонентів та недостатнє усвідомлення

умов її формування; обмежений діапазон можливостей професійної самореалізації особистості; недостатність знань, умінь та навичок щодо сутності та напрямів формування педагогічної майстерності.

Викладачами кафедри постійно розробляються й упроваджуються заняття із використанням інтерактивних технологій, що передбачають комплексне застосування інноваційних форм, методів та технологій навчання. Серед них: метод «навчання в дискусії», метод «мозкового штурму», дидактичні ігри; практичні заняття з елементами тренінгу, кейс-метод, професійні інтерактивні вправи на основі діалогічної взаємодії; ІКТ, творчі завдання для СРС.

Передбачалося, що комплексне використання інноваційних форм, методів, технологій у підготовці майбутніх викладачів на основі принципу професійного занурення сприятиме формуванню професійної компетентності магістрантів. Після чого ми також провели анкетування з метою визначення оцінки їх ефективності та доцільності використання інноваційних форм, методів та технологій навчання на заняттях з певних начальних дисциплін.

В анкету увійшли питання, спрямовані на з'ясування наступної інформації у двох напрямках. Перший напрям – це оцінка магістрантами ефективності використаних нами інноваційних методів. Другий – вплив інноваційних методів на зацікавленість магістрантів у вивченні навчальних дисциплін. Також визначалася думка магістрантів щодо зацікавленості та ефективності певних інтерактивних методів при викладанні навчальних дисциплін. Рейтинг інтерактивних методів представлено на рис. 1.

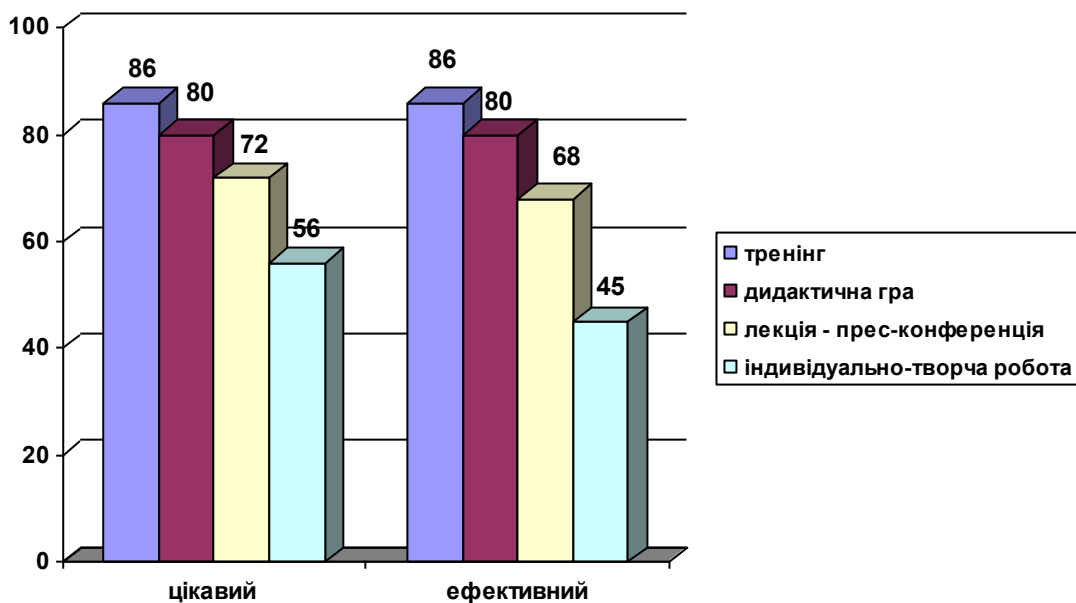

Рис. 1. Рейтинг інноваційних форм та методів навчання (за результатами анкетування магістрантів)

Варто зазначити, що багато респондентів відмічали інтерактивні методи (робота в групах, рольові та професійні ігри) одночасно як ефективні та цікаві, у той час як традиційні методи майже одноставно були визнані такими, що не викликають зацікавлення, але також є ефективними. Отже, найбільш доцільним з точки зору активізації інтересу магістрантів до навчання є використання комбінацій із традиційних та інтерактивних методів.

Метою питання «Які, на Вашу думку, особистісні (або професійні) якості розвиваються завдяки упровадженню інтерактивних методів навчання?» було визначення, як саме вплинуло використання інтерактивних методів навчання на магістрантів. Результати наводяться в табл. 1.

Таблиця 1

Визначення розвиненості якостей у магістрантів завдяки впровадженню інтерактивних методів навчання

Перелік якостей	Вважають, що можливо розвинути	Вважають, що вдалось розвинути в результаті самовдосконалення
1. Відповідальність	14	12
2. Комунікабельність	18	14
3. Цілеспрямованість	10	8
4. Ерудиція	17	16
5. Толерантність, справедливість	10	8
6. Почуття гумору	6	5
7. Турбота	3	2
8. Емпатія	3	2
9. Доброзичливість	5	5
10. Терпіння	3	3
11. Енергійність	8	6
12. Організаторські якості	12	12
13. Творчий підхід до справи, новаторське мислення	18	18
14. Вміння бути лідером, вести за собою людей	6	4
15. Активна соціальна позиція в суспільстві й у професійній діяльності	8	6
16. Принциповість, чесність, сумлінність, об'єктивність	8	6
17. Інший варіант	2	2

Висновки. Результати проведеного нами дослідження дозволяють відзначити, що створення організаційно-педагогічних умов навчання, зокрема: дотримання принципів навчання, розробку науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, що ґрунтується на системному підході; забезпечення професійної мотивації студентів; організацію освітньої діяльності студентів з урахуванням їх індивідуальних

особливостей; забезпечення формування професійної ідентичності майбутніх викладачів; організацію предметного середовища, що створює комфортні умови навчальної діяльності та впровадження інноваційних технологій сприяє підвищенню ефективності формування професійної компетентності майбутніх викладачів. Установлено, що суттєво збільшився показник кількості магістрантів із достатнім та високим рівнем сформованості професійної компетентності (на 11 % та 35 %). Зокрема, підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх викладачів сприяло вдосконалення програми підготовки з використанням інтерактивних методів навчання в умовах магістратури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державні стандарти професійної освіти: теорія та методика : монографія ; За ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
2. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, Н. Б. Щокіна, Т. Ю. Вахрушева. – Х. : Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с.
4. Кайдалова Л. Г. Сучасні педагогічні технології : навчально-методичний посібник. – Х. : НфаУ, 2014. – 82 с.
5. Побірченко Н. Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технологій / Н. Побірченко, Г. Коберник // Початкова школа. – 2004. – № 10. – С. 81.

РЕЗЮМЕ

Сабатовская И. С. Организационно-педагогические условия и технологии формирования профессиональной компетентности будущих преподавателей в вузе.

В статье анализируются современные тенденции формирования профессиональной компетентности будущих преподавателей вузов. Подчеркивается, что формирование профессиональной компетентности является одной из приоритетных задач национальной образовательной системы.

Обосновывается, что уровень профессиональной компетентности зависит от организационно-педагогических условий. Приводятся результаты исследования среди магистрантов специальности 8.18010021 «Педагогика высшей школы», в ходе которого выявлено, что программа подготовки с использованием интерактивных технологий обучения в условиях магистратуры способствует повышению уровня профессиональной компетентности будущих преподавателей.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, организационно-педагогические условия, преподаватель, технологии обучения, интерактивные технологии.

SUMMARY

Sabatovska I. Organizational-pedagogical conditions and technologies of formation of future teachers' professional competence at the university.

The article analyzes the current trends of formation of professional competence of future teachers of higher schools. It is emphasized that formation of professional competence is one of the priorities of the national education system.

The purpose of the article is to substantiate theoretically and to explore the effectiveness of organizational-pedagogical conditions of formation of future teachers' professional competence on the example of the specialty 8.18010021 «Pedagogy of Higher School».

It is proved that the level of professional competence depends on the organizational and pedagogical conditions. The results of research among undergraduates specialty 8.18010021 «Pedagogy of Higher School», during which it was revealed that the training program using interactive teaching technologies in a Magistrates enhances the level of professional competence of future teachers. It was found out that the main reasons for the lack of formation of a graduate professional competence are: the lack of a clear holistic system approach to determine its components and the lack of awareness of the conditions of its formation; limited range of possibilities of professional self-identity; lack of knowledge and skills about the nature and direction of formation of pedagogical skills.

The results of the study allow us to note that the establishment of organizational and pedagogical learning environment, including: respect for the principles of training, the development of scientific and methodological support of educational process based on the systems approach; providing professional motivation of students; organizing educational activities of students based on their individual characteristics; providing of professional identity of future teachers; organization of subject environment, creating comfortable conditions for training and implementation of innovative technologies improve the efficiency of formation of future teachers' professional competence.

It was established that figure significantly increased the number of undergraduates with sufficient and high formation of professional competence (11% and 35%). In particular, raising the level of professional competence of future teachers contributed to the improvement of training programs using interactive methods of training in graduate school.

Key words: professional competence, organizational and pedagogical conditions, teacher, learning technology, interactive technology.

УДК 378.14: 46:[004.78:51]

О. В. Семеніхіна, М. Г. Друшляк
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ТЕХНОЛОГІЯ НАПРАЦЮВАННЯ ВМІНЬ ВИКОРИСТОВУВАТИ КОМП'ЮТЕРНИЙ МАТЕМАТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

У статті описана технологія формування вмінь використовувати комп'ютерний інструментарій при підготовці майбутнього вчителя математики, яка апробувалась і вдосконалювалась на базі спецкурсу «Застосування комп'ютера при вивченні математики», запровадженого в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка. Як приклад взято тему «Геометричні перетворення на площині», на основі якої описано етапи реалізації авторської технології. Наведено статистичний аналіз, де використано критерій Вілкоксона-Манна-Уїтні, і на рівні значущості 0,05 підтверджено гіпотезу про ефективність запропонованої технології.

Ключові слова: програма динамічної математики, комп'ютерний інструмент, геометричні перетворення, технологія, підготовка вчителя математики.

Постановка проблеми. Сучасна освіта наразі активно підтримується інформаційними технологіями й покликана забезпечити формування в молоді вмінь активно використовувати їх потенціал під час розв'язування навчальних і життєвих задач. Це орієнтує вищі навчальні заклади педагогічного спрямування на підготовку такого вчителя, який би міг активно використовувати й запроваджувати в навчальний процес спеціалізовані

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Басанець Л. М., Яровенко І. В., Гриневич Т. П., Малій Т. М., Токаренко О. М., Дурицька Є. С. Стан психофізіологічних функцій учнів VIII–XI класів за умов різних систем навчання.....	3
Кулик Н. А. Аналіз інноваційних підходів у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку	10
Полюга В. В. Проблеми синергетики в контексті сучасної музичної освіти.....	17
Сергієнко А. А. Формування національно-соціальних компетентностей школярів на уроках української літератури	24
Скиба О. О. Динаміка показників фізичної підготовленості дітей, які займаються спортивними єдиноборствами, на етапі початкової підготовки	32
Сьома С. О. Конкурсна діяльність слухачів хіміко-біологічних відділень Малої академії наук України	38

РОЗДІЛ ІІ. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Дяченко Ю. Л. До проблеми соціального благополуччя родини як невід’ємної складової якості життя дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.....	48
Грищенко Т. О. Розвиток естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку як основа формування їх естетичної культури	53
Сафронова Л. Б. Форми набуття соціального досвіду підлітками в позашкільній діяльності	59

РОЗДІЛ ІІІ. ПРОБЛЕМИ КОРЕКЦІЙНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Бовкуш К. П. Модель формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до взаємодії учнів в умовах інклюзивного навчання.....	67
Боряк О. В. Розумово відсталі діти як медико-психолого-педагогічна проблема	74
Гіренко Н. А. Особливості роботи з друкованим текстом на уроках історії у спеціальній школі.....	85
Годовникова Л. В., Кий Н. М., Мин Л. И. Діагностика та корекція комп’ютерної ігроманії в учнів молодшого підліткового віку у школах Білгородської області	91
Золотарьова Т. В. Вплив мікроструктури методичної системи опосередкованого корекційного управління розвитком молодших школярів на їх увагу, сприймання й мислення під час корекційної роботи з математики	97
Кайдалова Г. П. Досвід зарубіжних країн у запровадженні інклюзивного навчання в Україні	108
Кузава І. Б. Методологічні основи дослідження проблеми інклюзивної освіти дітей дошкільного віку	116
Меттіні Е. Корекція та реабілітація дітей з особливими потребами: соціально-політичне питання нашого часу	127
Павлова Н. В., Дегтяренко Т. В. Нейрологопедичний підхід до діагностики важких порушень мовлення в дітей	136

Пономарьова Г. Ф. Освітній процес з учнями з особливими потребами у вищому навчальному закладі	145
Співак Л. А. Історичні витоки природоохоронного виховання учнів з інтелектуальними вадами	157
РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
Довжук В. В., Воскобойнікова Г. Л. Формування професійної компетентності у студентів у процесі професійної підготовки за спеціальністю «технологія парфюмерно-косметичних засобів» у вищих навчальних закладах	166
Дудчак Г. І. Науково-методологічні основи педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів початкових класів	173
Ємельянова Т. В. Зміст і особливості системи контролю та оцінювання ступеню розвитку здібностей студентів технічного ВНЗ	179
Коваленко Н. В. Метод педагогічного спостереження в підвищенні якості результатів навчальної педагогічної практики	188
Корчова О. М. Структурно-змістові складники риторичної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери	196
Крехно Т. І. Моделювання фахової картини світу майбутніх учителів початкової школи лексикографічними засобами (на матеріалі концепту «колектив»)	206
Кудіна Т. М. Дистанційні форми навчання української мови як іноземної	217
Лимарева Ю. М. Курс «Історія та методологія фізики» в педагогічному виші ...	227
Лисенко С. А., Веретенко І. М. Особливості професійної підготовки соціальних педагогів до діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах на сучасному етапі.....	232
Мар'їнських Ю. М., Шкіра А. М. Науково-дослідна робота студентів зі створення проектів відновлюваної енергетики	240
Носаченко В. М. Професійно орієнтована технологія навчання як засіб формування картографічної компетентності студентів	247
Одарченко Н. І., Шуда І. О. Деякі особливості принципів науковості у викладанні математичних дисциплін у ВНЗ.....	255
Паладьєва А. Ф. Нові підходи до викладання теоретичних дисциплін циклу «Іноземні мови» в контексті інформатизації освітнього процесу.....	264
Пахненко І. І. Підготовка майбутніх викладачів лінгвістичних і лінгвометодичних дисциплін до організації самостійної та індивідуальної роботи студентів-філологів	271
Пузирьов В. Є. Дистанційне навчання вищої математики: досвід Донецького національного університету (м. Вінниця)	283
Сабатовська І. С. Організаційно-педагогічні умови та технології формування професійної компетентності майбутніх викладачів у ВНЗ.....	290
Семеніхіна О. В., Друшляк М. Г. Технологія напрацювання вмінь використовувати комп'ютерний математичний інструментарій у системі підготовки вчителя математики	298
Семенова О. О. Співвідношення кваліфікаційного і компетентнісного підходів у вищій професійній освіті	305

Титович А. О. Роль психічного стану в діяльності студентів-спортсменів.....	312
Чикалова М. М. Тестування як один із видів моніторингу при вивченні іноземної мови (на прикладі спеціальності «туризм»): переваги й недоліки	320
Шепеленко С. М. Критерії формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення	325
Огієнко О. І. Підготовка викладача вищої школи в умовах магістратури: андрагогічний підхід.....	336
РОЗДІЛ V. ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ОСВІТИ ТА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ	
Корж-Усенко Л. В. Генеза ідеї українського університету: історико-педагогічний вимір	343
Суділовська М. М. Педагогічна спадщина Я. А. Коменського в оцінках Дмитра Чижевського	352
Тичина І. В. Підготовка військових фахівців червоної армії УСРР в роки громадянської війни, як головна передумова до створення системи військової освіти в Україні у 20-х рр. ХХ сторіччя.....	359
РОЗДІЛ VI. МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ: ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	
Бесєдіна А. А. Управління діяльністю європейської мережі шкіл сприяння здоров'ю в Україні	371
Татарнікова А. А. Технології арт-менеджменту та їх роль у модернізації професійної підготовки кадрів для сфери культури й мистецтва ..	381
РОЗДІЛ VII. ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ	
Вороніна Г. Р. Перспективи реалізації профільного навчання в міських технологічних коледжах Англії	389
Гарник І. А. Формування базових математичних уявлень у дошкільників як засіб їх інтелектуального розвитку на прикладі британської педагогіки	396
Коваленко С. М., Ключко Л. І. Особливості сучасних реформ щодо регулювання освіти дорослих в Англії	404
Костюк О. О. Методи ґендерного виховання учнів канадських середніх шкіл на уроках англійської мови та літератури.....	414
Кошура А. В. Основні напрями модернізації системи фізичного виховання молоді у вищих навчальних закладах Польщі	423
Ніколаї Г. Ю. Система вищої технічної освіти в республіці Польща	433
Пономаренко Н. Г. Зміст підготовки експертів з освіти в німецькомовних країнах Європейського Союзу	442
Сбруєва А. А. Тенденції трансформації місії університету: порівняльно-педагогічний аналіз.....	448
Чистякова І. А. Особливості формування готовності викладача вищої школи до роботи в умовах інтернаціоналізації європейського освітнього простору.....	461

СОДЕРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ I. ПРОБЛЕМЫ ТЕОРИИ ОБЩЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Басанец Л. М., Яровенко И. В., Гриневич Т. П., Малій Т. М., Токаренко О. М., Дурицкая Е. С. Состояние психофизиологических функций учащихся VIII–XI классов в условиях различных систем обучения.	3
Кулик Н. А. Анализ инновационных подходов в системе физического воспитания детей дошкольного возраста	10
Полюга В. В. Проблемы синергетики в контексте современного музыкального образования.....	17
Сергиенко А. А. Формирование национально-социальных компетентностей у школьников на уроках украинской литературы.....	24
Скиба О. А. Динамика показателей физической подготовленности детей, занимающихся спортивными единоборствами, на этапе начальной подготовки	32
Сёма С. А. Конкурсная деятельность слушателей химико-биологических отделений Малой академии наук Украины	38

РАЗДЕЛ II. СОЦИАЛИЗАЦИЯ ЛИЧНОСТИ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ

Дяченко Ю. Л. К проблеме социального благополучия семьи как неотъемлемой составляющей качества жизни детей дошкольного и младшего школьного возраста	48
Грищенко Т. А. Развитие эстетических чувств у детей младшего школьного возраста как основа формирования их эстетической культуры.....	53
Сафронова Л. Б. Формы приобретения социального опыта подростками во внешкольной деятельности	59

РАЗДЕЛ III. ПРОБЛЕМЫ КОРРЕКЦИОННОГО И ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Бовкуш Е. П. Модель формирования готовности будущего учителя начальной школы к взаимодействию учащихся в условиях инклюзивного образования	67
Боряк О. В. Умственно отсталые дети как медико-психолого-педагогическая проблема.	74
Гиренко Н. А. Особенности работы с печатным текстом на уроках истории в специальной школе.....	85
Годовникова Л. В., Кий Н. М., Мин Л. И. Диагностика и коррекция компьютерной игромании у учащихся младшего подросткового возраста в школах Белгородской области	91
Золотарёва Т. В. Влияние микроструктуры методической системы опосредованного коррекционного управления развитием младших школьников на их внимание, восприятие и мышление во время коррекционной работы по математике.....	97
Кайдалова Г. П. Опыт зарубежных стран по внедрению инклюзивного обучения в Украине	108
Кузава И. Б. Методологические основы исследования проблемы инклюзивного образования детей дошкольного возраста.....	116
Меттини Э. Коррекция и реабилитация детей с особыми потребностями: социально-политический вопрос нашего времени	127
Павлова Н. В., Дегтяренко Т. В. Нейрологопедический подход к диагностике тяжелых нарушений речи у детей.....	136

Пономарева Г. Ф. Образовательный процесс с учащимися с особыми потребностями в высшем учебном заведении	145
Спивак Л. А. Исторические истоки природоохранного воспитания учащихся с интеллектуальными нарушениями	157
РАЗДЕЛ IV. ПРОБЛЕМЫ ПЕДАГОГИКИ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ	
Довжук В. В., Воскобойникова Г. Л. Формирование профессиональной компетентности студентов в процессе профессиональной подготовки по специальности «Технология парфюмерно-косметических средств» в высших учебных заведениях	166
Дудчак Г. И. Научно-методологические основы педагогического руководства самостоятельной работой будущих учителей начальных классов.	173
Емельянова Т. В. Содержание и особенности системы контроля и оценивания степени развития способностей студентов технического ВУЗа	179
Коваленко Н. В. Метод педагогического наблюдения в повышении качества результатов учебной педагогической практики	188
Корчёва Е. М. Структурно-содержательные компоненты риторической компетентности будущих специалистов социономической сферы	196
Крехно Т. И. Моделирование профессиональной картины мира будущих учителей начальной школы лексикографическими средствами (на материале концепта «коллектив»)	206
Кудина Т. Н. Дистанционные формы обучения украинскому языку как иностранного	217
Лымарева Ю. Н. Курс «История и методология физики» в педагогическом ВУЗе.....	227
Лысенко С. А., Веретенко И. М. Особенности профессиональной подготовки социальных педагогов к деятельности в общеобразовательных учебных заведениях на современном этапе	232
Марьянских Ю. М., Шкира А. Н. Научно-исследовательская работа студентов по созданию проектов возобновляемой энергетики.....	240
Носаченко В. Н. Профессионально ориентированная технология обучения как средство формирования картографической компетентности студентов.....	247
Одарченко Н. І., Шуда І. О. Некоторые особенности принципов научности в преподавании математических дисциплин в ВУЗах	255
Паладьева А. Ф. Новые подходы к преподаванию теоретических дисциплин цикла «иностраные языки» в контексте информатизации образовательного процесса	264
Пахненко И. И. Подготовка будущих преподавателей лингвистических и лингвометодических дисциплин к организации самостоятельной и индивидуальной работы студентов-филологов.....	271
Пузырев В. Е. Дистанционное обучение высшей математике: опыт Донецкого национального университета (г. Винница)	283
Сабатовская И. С. Организационно-педагогические условия и технологии формирования профессиональной компетентности будущих преподавателей в вузе	290

Семенихина Е. В., Друшляк М. Г. Технология формирования умений использовать компьютерный математический инструментарий в системе подготовки учителя математики	298
Семёнова О. А. Соотношение квалификационного и компетентностного подходов в высшем профессиональном образовании	305
Титович А. А. Роль психического состояния в деятельности студентов-спортсменов.....	312
Чикалова М. Н. Тестирование как один из видов мониторинга при изучении иностранного языка (на примере специальности «туризм»): преимущества и недостатки	320
Шепеленко С. Н. Критерии формирования у учащихся профессионально-технических учебных заведений готовности к профессиональному и карьерному самоусовершенствованию	325
Огиенко Е. И. Подготовка преподавателей высшей школы в условиях магистратуры: андрагогический подход.....	336
РАЗДЕЛ V. ПРОБЛЕМЫ ИСТОРИИ ОБРАЗОВАНИЯ И ОБЩЕЙ ПЕДАГОГИКИ	
Корж-Усенко Л. В. Генезис идеи украинского университета: историко-педагогическое измерение.	343
Судиловская М. М. Педагогическое наследие Я. А. Коменского в оценках Дмитрия Чижевского	352
Тычина И. В. Подготовка военных специалистов Красной армии УССР в годы Гражданской войны как главная предпосылка к созданию системы военного образования в Украине в 20-х годах XX столетия	359
РАЗДЕЛ VI. СОЦИАЛИЗАЦИЯ ЛИЧНОСТИ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ	
Беседина А. А. Управление деятельностью европейской сети школ содействия здоровью в Украине.....	371
Татарникова А. А. Технологии арт-менеджмента и их роль в модернизации профессиональной подготовки кадров для сферы культуры и искусства	381
РАЗДЕЛ VII. ПРОБЛЕМЫ СРАВНИТЕЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ	
Воронина А. Р. Перспективы реализации профильного обучения в городских технологических колледжах Англии	389
Гарник И. А. Формирование базовых математических представлений у дошкольников как средство их интеллектуального развития на примере британской педагогики	396
Коваленко С. Н., Ключко Л. И. Особенности современных реформ в сфере управления образованием взрослых в Англии	404
Костюк О. А. Методы гендерного воспитания учащихся средних школ Канады на уроках английского языка и литературы.....	414
Кошура А. В. Основные направления модернизации системы физического воспитания молодежи в высших учебных заведениях Польши	423
Николаи Г. Ю. Система высшего технического образования в Республике Польша	433
Пономаренко Н. Г. Содержание подготовки экспертов по вопросам образования в немецкоязычных странах Европейского Союза	442
Сбруева А. А. Тенденции трансформации миссии Университета: сравнительно-педагогический анализ	448

Чистякова И. А. Особенности формирования готовности преподавателя
высшей школы к работе в условиях интернационализации
европейского образовательного пространства.....461

CONTENTS

SECTION I. PROBLEMS OF THEORY OF EDUCATION

Basanets L., Yarovenko I., Hrynevych T., Maliy T., Tokarenko O., Durytska Ye. The state of psycho-physiological functions of pupils of VIII–XI forms in conditions of different training systems	3
Kulyk N. Analysis of innovative approaches in the system of preschool children’s physical education	10
Polyuha V. Problems of synergetics in the context of modern music education	17
Sergienko A. Formation of the national and social competence of schoolchildren at Ukrainian literature lessons	24
Skyba O. Dynamics of indexes of physical readiness of children engaged in combat sports, at the stage of initial training	32
Syoma S. The competitive activities of pupils of chemical and biological departments of Minor Academy of Sciences of Ukraine	38

SECTION II. SOCIALIZATION OF THE PERSONALITY:

HISTORY AND MODERNITY

Dyachenko Y. To the problem of social well-being of the family as an integral component of the quality of life of preschool and younger school age children	48
Hryshchenko T. Development of aesthetic feelings of primary school children as a basis of forming their aesthetic culture.....	53
Safronova L. Forms of gaining of teenagers’ social experience in out-of-school activity	59

SECTION III. PROBLEMS OF CORRECTION AND INCLUSIVE EDUCATION

Bovkush K. Model of formation of future primary school teachers’ readiness to interaction of pupils in conditions of inclusive education	67
Boriak O. Mentally retarded children as a medical, psychological and pedagogical problem.....	74
Girenko N. Peculiarities of work with the printed text at the lessons of history in special schools.....	85
Godovnikova L., Kiy N., Min L. Diagnostics and correction of computer game addiction among young adolescent students in schools of Belgorod region	91
Zolotaryova T. The influence of microstructure of the methodological system of mediate correctional management of development of pupils of junior forms on their attention, perception and thinking during correctional work on mathematics	97
Kaidalova H. Foreign countries experience in implementation of inclusive education in Ukraine	108
Kuzava I. Methodological bases of research of the issue of inclusive education of preschool children	116
Mettini E. Correction and rehabilitation of children with special needs: social and political question of nowadays	127
Pavlova N., Degtyarenko T. Neuro-logopedic approach to diagnosis of severe speech disorders of children	136
Ponomaryova G. Educational process with the students with the special needs in the higher educational establishment.....	145
Spivak L. The historical origins of the environmental education of students with intellectual disabilities.....	157

SECTION IV. PROBLEMS OF HIGHER SCHOOL EDUCATION

Dovguk V., Voskoboinicova G. Forming of professional competence of students in the process of professional preparation in specialty «Technology of perfume-cosmetic products» in higher educational establishments..	166
Dudhczak H. Scientific and methodological bases of pedagogical management of future primary school teachers' independent work.	173
Emelyanova T. The content and the features of the system of monitoring and assessment of the degree of development of students' abilities in the technical higher education institutions	179
Kovalenko N. Method of teaching observation in improving the quality of the results of educational practice	188
Korchova E. The structural and semantic components of rhetorical competence of future specialists of socioeconomic sphere	196
Krekhno T. Modeling of professional worldview of future teachers in primary school using lexicographical means (based on materials of concept «collective»).	206
Kudina T. Distance forms of learning Ukrainian as a foreign language	217
Lymareva Y. The course «History and methodology of physics» in the pedagogical university	227
Lysenko S., Veretenko I. Peculiarities of social pedagogues' training for the comprehensive secondary school activity at the modern life stage	232
Mar'yinskykh Y., Shkira A. Research students' work on creating renewable energy projects	240
Nosachenko V. Professionally oriented education technology as a form of cartographic competence of students	247
Odarchenko N., Shuda I. Some features of the principles of scientism in teaching mathematical disciplines in the university	255
Paladyeva A. New approaches to teaching theoretical courses of the cycle «Modern languages» in the context of informatization of education	264
Pakhnenko I. The training of the future teachers of linguistic and linguomethodological disciplines for the organization of self-guided and individual work of students-philologists	271
Puzyrov V. Distance learning of higher mathematics: the experience of Donetsk National University (Vinnytsya).	283
Sabatovska I. Organizational-pedagogical conditions and technologies of formation of future teachers' professional competence at the university	290
Semenikhina O., Drushlyak M. Technology of the development of skills to use computer mathematical tools in the system of math teachers' preparation	298
Semenova O. The ratio of the qualification and competency-based approaches in higher professional education	305
Titovich A. A. The role of the mental state in the activity of the students-sportsmen	312
Chykalova M. Testing as a kind of monitoring during foreign language learning (major «tourism» is an example): pros & cons	320
Shepelenko S. Criteria of formation in students of vocational and technical schools readiness for professional and career self-improvement	325

Ogienko O. Preparation of future university teachers in conditions of Master's degree programme: andragogical approach	336
---	-----

SECTION V. PROBLEMS OF HISTORY OF EDUCATION AND PEDAGOGIES

Korzh-Usenko L. Genesis of the Ukrainian university idea: historical and pedagogical dimensions.....	343
---	-----

Sudilovskaya M. Pedagogical heritage of J. A. Comenius in assessments of Dmitry Chyzhevsky.....	352
--	-----

Tychyna I. Training of military specialists of the USSR Red Army during the Civil War, as a major prerequisite for the the system of military education establishment in Ukraine in the 20s of the XXth century.....	359
---	-----

SECTION VI. EDUCATION MANAGEMENT:

TENDENCIES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

Besedina A. Management of the european network of health promoting schools in Ukraine	371
--	-----

Tatarnikova A. Technologies of art management and their role in the modernization of vocational training for the sphere of culture and art	381
---	-----

SECTION VII. PROBLEMS OF COMPARATIVE EDUCATION

Voronina H. The Prospects of Specialized Education in City Technology Colleges in England.....	389
---	-----

Harnyk I. Formation of basic mathematical concepts in early years as a means of children's intellectual development on the example of British pedagogy .	396
---	-----

Kovalenko S., Klochko L. The peculiarities of contemporary reforms in adult education governance in England.....	404
---	-----

Kostiuk O. Gender education methods at English Language Arts course in Canadian secondary schools	414
--	-----

Koshura A. The main directions of modernization of the system of physical education of youth in higher education institutions of Poland.....	423
---	-----

Nikolai H. System of higher technical education in the Republic of Poland	433
--	-----

Ponomarenko N. The content of training experts on education in German speaking countries of the European Union.....	442
--	-----

Sbruieva A. Trends of transformation of the University mission: comparative pedagogical analysis.....	448
--	-----

Chistiakova I. Features of formation of higher school teachers' readiness to work in the context of internationalization of the European higher education area.....	461
--	-----

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал
/ голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка,
2015. – № 6 (50). – 488 с.

ISSN 2312-5993 Key title: Pedagogični nauki: teoriâ, istoriâ, inovacijni tehnologii
Abbreviated key title: Pedagog. nauki: teor. istor. innov. tehnol.

Комп'ютерне складання та верстання: І. А. Чистякова

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації
КВ № 15795 – 4267Р від 27.10.2009 р.

Підписано до друку 24.04.2015.
Формат 60x84/16. Гарн. Calibri. Папір офсет. Друк ризогр.
Ум. друк. арк. 20,89. Тираж 300 пр. Вид. № .

Журнал надруковано на обладнанні
СумДПУ імені А. С. Макаренка
Адреса редакції, видавця та виготовлювача:
вул. Роменська, 87, м. Суми, 40002,
СумДПУ імені А. С. Макаренка

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи
серія ДК № 231 від 02.11.2000

